

APERITIE

Publicație oficială a TIFF | #05 | 14-15 English pages
Marți | 4 iunie | 2019 www.tiff.ro

BANCA TRANSILVANIA®

FOCUS FRANȚA

Aliterații, ecuații, interogații *Sinonime*

Câștigătorul Ursului de Aur de la Berlin este o simfonie cinematografică de o complexitate și un rafinament intelectual rar în cinema contemporan – puternic inspirat totodată din tânărul Godard, dar și de poezia lui Gherasim Luca, al treilea lungmetraj al cineastului francez de origine israeliană Nadav Lapid este cu siguranță printre cele mai puternice filme din ultimii câțiva ani, apropiindu-se de una dintre cele mai sensibile teme care au măcinat în ultimul deceniu Europa: integrarea imigranților. Însă departe de a se situa într-un registru discursiv și estetic facil, de sorginte observațională, *Synonimes* este un film liric și poetic, complementând formal una dintre temele principale ale narațiunii: vocabularul și, ad extenso, limbajul în sine.

În centrul filmului îl avem pe Yoav, un tânăr israelian care fuge din țara lui

natală și ajunge la Paris. Splendida secvență de început ni-l arată nud, în mijlocul unei căderi nervoase într-un apartament parizian gol, după ce i s-au furat toate lucrurile – o scenă ce e echivalentă, la nivel spiritual, cu un ritual de purificare. („Este aceasta moartea?” se întreabă, odată trezit.) Salvat de la hipotermie de vecinii săi, scriitorul Emile și iubita lui, Caroline, muziciană într-o orchestră, Yoav încearcă cu disperare să se contopească cu obsedantul Paris și cu cultura occidentală, traversând orașul în lung și-n lat în timp ce învață cuvinte complexe pe de rost dintr-un dicționar Larousse. Însă trecutul lui în armata israeliană (și merită amintit că serviciul militar este încă obligatoriu în Israel), dar și încrengăturile birocratice și mai ales ideologice ale integrării lui în cultura galilor încep să provoace crăpături în iubirea

lui Yoav pentru cultura occidentală. (O scenă explicită dinspre final, când Yoav se vede nevoit să lucreze în industria porno, este singura scenă în care acceptă să folosească limba sa natală – o scenă ce este echivalentă unui viol moral.)

Construit pe arhetipul flaneurului, un Kurt Cobain fără chitară și un Napoleon fără armată, Yoav e înarmat cu dragostea pentru poezie (dialogurile par a fi mereu exprimate în maxime) și ura împotriva armatei și a violenței. Totodată, între el și cuplul de artiști se țese încet un triunghi amoros ce aduce a *The Dreamers* al lui Bertolucci, însă complet lipsit de căutări existențiale sau sexuale puerile – ci mai degrabă o derivă existențială, o stare care poate fi totodată una de grație sau de suspendare. Iar, pe final, Lapid schițează marile maladii ale Europei anilor 2010: fricile

concurrente ale dezintegrării identitare, ale naționalismului care dă în nazism, ale terorismului, dar și ale antisemitismului și ale rasismului. Iar dacă identitatea este în centrul filmului – de care Yoav încearcă să se scape asemeni unei piei de șarpe, declarând că vrea să fie înmormântat în Pere Lachaise – atunci Lapid lucrează pentru a deconstrui unul dintre conceptele cele mai controversate ale acestui deceniu obsedant.

Dacă, cadrele de urmărire splendide, infuzate cu lirism, nu o să vă fure de la bun început, atunci cu siguranță scena de dans de la mijlocul filmului, cu iconicul „PUMP UP THE JAM” pe fundal și cu un Yoav descătușat vă va cuceri complet. O proiecție de neratat, în prezența regizorului.

Flavia Dima

InfinitiFF

Am testat VR-ul de la Casa de Cultură a Studenților și ar trebui s-o faci și tu!

»Pagina 5

Cele trei zile care au definit o generație

Proiecția documentarului *Woodstock* va trezi nostalgia acelor zile nebune.

»Paginile 8-9

Interviu cu Veit Helmer

Regizorul german vorbește despre pasiunea sa pentru momentele de liniște și obsesia actorilor perfecți pentru peliculele sale.

»Pagina 4

Cinematografele TIFF

- **CINEMA FLORIN PIERSIC**
P-ța Mihai Viteazu, nr. 11
- **CINEMA VICTORIA**
Bd-ul Eroilor, nr. 51
- **CINEMA ARTA**
Str. Universității, nr. 3
- **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3
- **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**
(Piața Unirii)
- **CINEMA CITY IULIUS**
(în incinta Iulius Mall)
- IULIUS PARK OPEN AIR**
Str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B
- **INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ**
Str. I.C. Brătianu, nr. 22
- **CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR**
Str. Bucegi, nr. 11B
- **SOMEȘ OPEN AIR**
Plaja Grigorescu
- **CINEMA MĂRĂȘTI**
Str. Aurel Vlaicu, nr. 3
- **UNIVERSITATEA SAPIENTIA**
Str. Calea Turzii, nr. 4

APERITIFF

Redactor-șef: Radu Meza
Codruța Simina

Redactor-șef adjunct: Alex Mircioi
Adrian M. Popa

Redactori: Carmen Gociu
Flavia Dima
Anca Grădinaru
Daniel Iftene
Ion Indolean
Cristi Mărculescu

Graphic design: Vlad Simion
Maria Rus

Tipărit la: Tipografia Garamond

INFORMAȚII BILETE

VANZAREA BILETELOR:
ON-LINE, începând din 20.05.2019 pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF 2019. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 27 mai 2019:
Cinema FLORIN PIERSIC, Piața Mihai Viteazu, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
Info Point IULIUS, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
Casa TIFF, str. Universității, nr. 6 (doar pentru invitați și persoanele acreditate)
iar din 31 mai în:
Cinema City IULIUS, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
Piața Unirii
Casa de Cultură a Studenților, Piața Lucian Blaga, nr. 1-3
Universitatea Sapienia, str. Calea Turzii, nr. 4
Cinema ARTA, strada Universității, nr. 3

Programul casierilor:
Luni, 27 mai – joi, 30 mai: 11:00 – 18:00;
Vineri, 31 mai – duminică, 9 iunie: 09:00 – 23:00.

Toate aceste puncte de vânzare dispun de bilete pentru toate locațiile festivalului, iar pentru Institutul Francez, Cinema MĂRĂȘTI, Cinema DACIA, IULIUS PARK OPEN AIR sau pentru alte evenimente speciale, se vor putea achiziționa bilete și din locațiile respective, cu o oră înaintea fiecărei proiecții.
Toți deținătorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro

BILETE PENTRU EVENIMENTELE SPECIALE:
Bilet pentru proiecțiile în aer liber din Piața Unirii Open Air, Iulius Park Open Air și Institutul Francez Cluj: 12 lei
Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF: 12 lei
Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia: 12 lei
Bilet pentru Gala de deschidere: 30 lei* (Piața Unirii Open Air, 31.05)
Bilet pentru proiecția specială „Față în față”, în prezența actorului Nicolas Cage: 30* lei (Piața Unirii Open Air, 01.06)
Bilet pentru proiecțiile sau evenimentele din cadrul Weekend la Castel: 20* lei (Castelul Banffy, 01.06 și 02.06)
Bilet pentru Concerte, cine-concerte și alte evenimente speciale: 30* lei
Bilet pentru proiecțiile Film Food: 130 lei*
Bilet pentru Ceremonia de închidere: 50 lei* (Teatrul Național, 09.06)

BILETE PENTRU evenimentele din cadrul InfinitiFF:
Bilet pentru Summit InfinitiFF: 30 lei*
Bilet pentru proiecțiile din cadrul VR CINEMA: 12 lei (achiziționat în avans), 15 lei (achiziționat în ziua proiecției)

CONCERT

Les Nègresses Vertes la TIFF.18

Fondată în 1987, în cartierele muncitorești ale Parisului, de câțiva oameni care până în momentul premergător nu mai pusese mână pe instrumente muzicale, carismatica trupă franceză Les Nègresses Vertes a devenit în scurt timp una dintre puținele formații etno punk care au cunoscut succesul internațional fără să cânte în limba engleză, reușind să vândă milioane de albume în întreaga lume.

Folosindu-se în principal de chitara acustică și de acordeon, dar și de pian și

trompetă câteodată, muzica lor poate fi cel mai bine descrisă ca un amestec între world și rock alternativ cu motive flamenco și atitudine punk, și e *catchy* și plină de energie, cu ritmuri care promet să invite la dans și versuri care se cer fredonate. „Imaginează-ți-o pe Edith Piaf improvizând alături de The Pogues și cântând împreună un fel de muzică latino fără să se ia prea mult în serios și distrându-se teribil. Ei bine, cam așa e trupa Les Nègresses Vertes”, îi descrie producătorul lor muzical Laurent Marcel.

Anul trecut, după aproape 18 ani de absență, Les Nègresses Vertes s-au reunit pentru un turneu de excepție care aniversază 30 de ani de la apariția primului lor album, *Mlah*, și-și vor întâlni pentru prima oară fanii din România astăzi, de la 19:00, la Casa de Cultură a Studenților. Biletele sunt disponibile pe tiff.eventbook.ro. Concertul este organizat în cadrul Sezonului România-Franța 2019.

Premiul publicului TIFF .18

FILME ÎN COMPETIȚIE	
1) Copilul-problemă	4.6
2) Dama de cupă	4.32
3) Umoristul	3.99
4) Un om fidel	3.88
5) Scarborough	3.86
6) Pauză	3.81
7) Monos	3.52

BAROMETRU GENERAL	
1) Copilul-problemă	4.6
2) 25 km/h	4.55
3) Ultima lovitură	4.5
4) Dumnezeu există și numele lui e Petrunija	4.39
5) Sutienu	4.37
6) O iubire imposibilă	4.32
7) Dolce Fine Giornata	4.08
8) Umoristul	3.99
9) Un om fidel	3.88
10) Monos	3.52

SPECIAL

La cererea publicului, filmul *Durere și glorie* al regizorului Pedro Almodovar va avea a treia proiecție, duminică, 9 iunie, ora 12:00, la Casa de Cultură a Studenților.

Guests

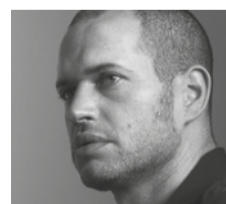
DENIS CÔTÉ

Abonat fidel al Festivalului, cineastul de origine canadiană Denis Côté se întoarce anul acesta la TIFF nu numai cu cel mai nou film al său, *Povestea orașelor-fantomă*, dar și în calitate de jurat al competiției oficiale.

DIMITRIS KERKINOS

Dimitris Kerkinos, doctorand în cinema cubanez, e selecționer al Festivalului Internațional de Film de la Thessaloniki din 2002. În 2015 s-a numărat printre jurații care au premiat cel mai bun scurtmetraj din cadrul Zilelor Filmului Românesc de la TIFF.

NADAV LAPID

Israelianul Nadav Lapid a studiat filozofia, iar primul său lungmetraj, *Policeman*, a câștigat Premiul Juriului la Locarno. În 2016 a fost parte din juriul *Semaine de la critique* de la Cannes, iar ultimul său film, *Sinonime*, a câștigat Ursul de Aur la Berlinala de anul acesta

SYLLAS TZOUMERKAS

Regizorul și actorul de teatru și film Syllas Tzoumerkas a atras atenția în 1999 cu scurtmetrajul dogmatic *The Devouring Eyes*. Primul său lungmetraj, *Homeland*, a avut premiera în 2010, la Veneția, iar *Miracolul din Marea Sargasei* este al patrulea său lungmetraj.

„Dacă chiar vrei să faci un film, o să reușești”

Mic ghid de Guerilla Filmmaking, cu Veit Helmer

Nu este neapărat nevoie să ai în spate o casă de producție gigantică, niște parteneri străini și un buget cu multe zerouri ca să faci un film – iar experiența cineastului german Veit Helmer stă mărturie pentru aceste vorbe.

Cineast prolific (a început să facă film la doar 14 ani), Helmer a căutat de-a lungul întregii sale cariere noi și noi moduri de a-și transpune ideile din imaginația sa pe marele ecran – în ciuda oricăror obstacole. Crede că tehnicile de filmmaking și guerilla marketing sunt mai ales importante pentru cineștii la început de drum și pentru cei care activează în sectorul independent, mai ales considerând că este mai ieftin ca niciodată să filmezi, grație tehnologiei digitale

contemporane: „Până și Steven Soderbergh a făcut un film cu un iPhone. Nu mai există scuze”.

În cadrul masterclass-ului susținut ieri la TIFF Industry Hub cineastul a povestit despre începuturile carierei sale, până la cel mai nou film al său, *Sutienul*, prezent în acest an la TIFF, toate având în comun peripecia prin care a depășit varii obstacole. A fost mereu un *guerrillero*: de la primele filme, făcute cu banii părinților, care îl mai duceau cu mașina pentru a face *location*

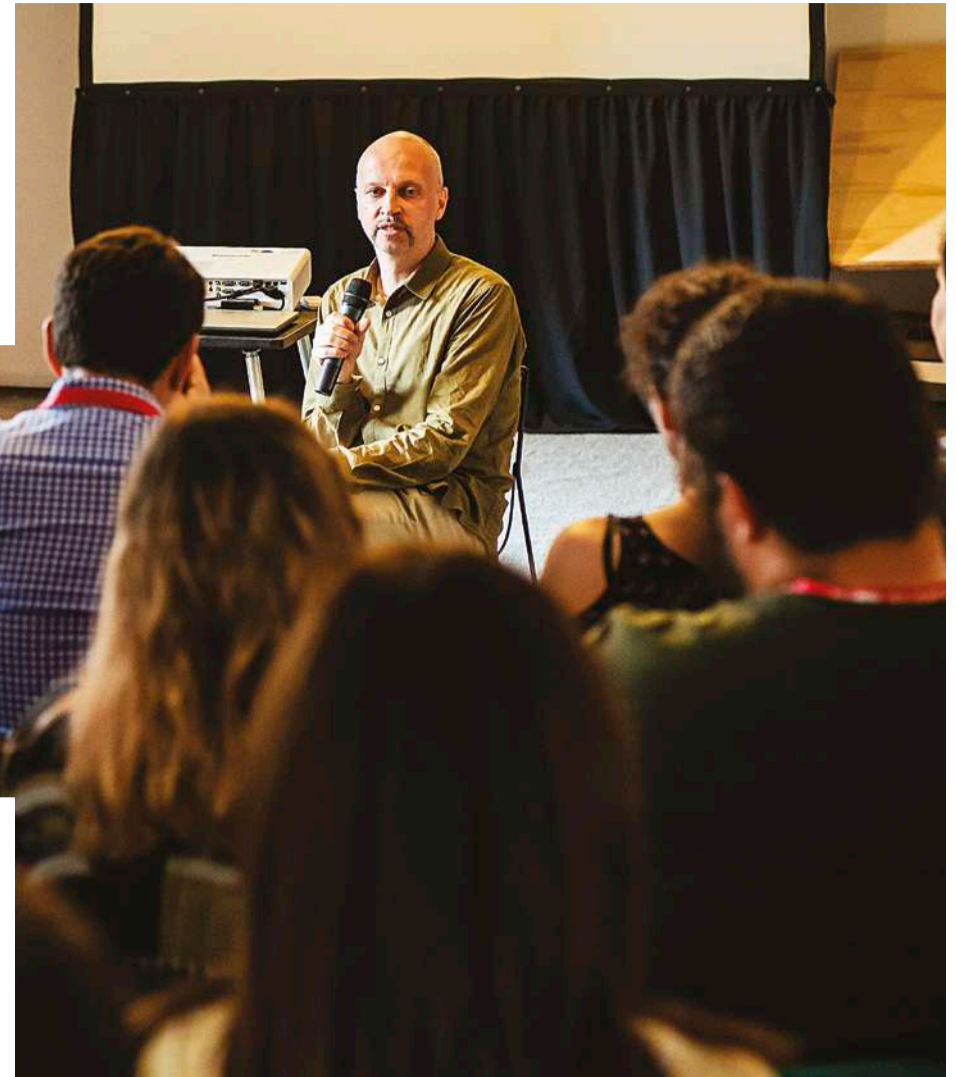

Foto: Marius Mariș

„Dacă chiar vrei să faci un film, o să reușești. O să ai o tonă de obstacole în drum, dar niciunul trebuie să te oprească”

scouting, la aventurile din facultate când lucra drept gestionar al echipamentului școlii de film și se folosea de asta pentru a obține echipament de la marile firme de aparate video, până în prezent.

Odată ce a început să lucreze în industria filmului, se folosea de faptul că lucra la un alt film (regizat de altă persoană, adică) pentru a „împrumuta” echipa în serviciul propriilor sale filme. Tehnica lui? Helmer nu le putea oferi bani, însă le oferea șansa de a-și face experiență pe un post mai bun, promovându-i: focus puller-ul devenea cameraman, gardrobierul era acum costumier, sunetist trecea la sound design și tot așa. „Faptul că le-am dat ocazia să urce pe scara ierarhică a fost una dintre cele mai bune motivații pentru cei pe care i-am convins să lucreze pentru mine”, spune Helmer.

A durat 11 ani să facă primul său lungmetraj, iar mulți i-au zis că e un proiect stupid fiindcă e în alb-negru și nu are dialog. Pasiunea, dar și un pic de bravadă, l-au ținut însă locului atunci când a fost nevoie: în cazul scenelor de care se îndoia, în momentul în care se trezea cu o echipă de chiar și 40 de oameni pregătită să turneze, „trebuie să te prefaci uneori că ești sigur că ce faci, mai ales în fața actorilor, care te pot devora”, adaugă el.

Însă de ce a menținut acest mod de-a lucra de-a lungul carierei, dincolo de faptul că asta pare să îi provoace o plăcere evidentă și se vede din modul în care vorbește despre asta? Răspunsul său e simplu: „Există două mari motive pentru care cineștii apelează la metode de gherilă. Primul: de obicei nu sunt bani pentru a face filmul, dar uneori cred că acesta este un lucru benefic. (...) Al doilea: din ceva motiv, nu au permisiunea de a filma într-un loc anume. (...) Lucrurile încep de obicei cu un „nu” și se și termină de multe ori tot cu un „nu”, la multe dintre festivalurile la care te înscrii”.

Pentru a ilustra dificultățile pe care le presupune obținerea permisiunii de a filma undeva anume, Helmer a dat exemplul celui mai recent film al său, realizat în Azerbaijan, unde mai făcuse în trecut filmul său *hit*, *Absurdistan* (producție din anul 2008, în al cărei caz, pentru a o realiza, a trebuit să prezinte autorităților un *alt* scenariu decât cel real, pentru a obține autorizația de filmare). Fiindcă *Sutienul* are loc într-un cartier sărăcăcios care nu face reclamă bună statului, autoritățile au făcut tot ce au putut pentru a-i goni de pe platou cu poliția. Mita pe care-a dat-o producătorul șefului de secție n-a mers, din păcate. Cu toate acestea, asistenta zeloasă a lui Helmer s-a oferit să iasă la cină cu un polițist care îi făcea curte, lucru care le-a câștigat câteva zile de filmare în plus. (Din momentul în care ea l-a refuzat pe polițist la al doilea *date* lucrurile s-au stricat, însă, foarte rapid). Tot aici, la filmări, a trebuit să se prefacă în fața actriței Paz Vega că totul merge perfect pe platou, ca să nu o piardă. De exemplu, îi spunea că filmează la o altă oră din cauza luminii, nu fiindcă se ascundeau; dar și multe alte peripecii spumoase, prea multe pentru cât text încapă pe această pagină.

Cel mai bun sfat al lui Veit Helmer vine sub forma unei întrebări retorice: „Cine e cel mai mare inamic al regizorului? Este tocmai el însuși. Frica, îndoielile, toate grijile pe care și le face că nu va reuși. Asta e cel mai mare obstacol peste care să treceți”. Așadar, studenți la film, cinești independenți sau cetățeni amatori de cinema, nu vă fie teamă: „Dacă chiar vrei să faci un film, o să reușești. O să ai o tonă de obstacole în drum, dar niciunul trebuie să te oprească”, e de părere regizorul.

Flavia Dima

Psihologii noștri cunosc zborul deasupra unui cuib de cucu. Te vei înțelege bine cu ei.

 REGINA MARIA
îmbeste Clujul!

Sperăm să n-ai nevoie de noi la TIFF, dar dacă îți iese în cale (pisica albă) pisica neagră, ne găsești aici:
Spitalul REGINA MARIA | Policlinica Muzeului | Policlinica Pasteur
www.reginamaria.ro/cluj

InterogaTIFF

Veit Helmer: “Mai ales în filmele de televiziune, dialogul explică ce vezi, ca pentru proști”

Veit Helmer e invitat special la TIFF, care i-a dedicat o secțiune 3X3. Am discutat despre Truffaut și Azerbaijan, predilecția pentru filmele fără dialog și Stromae.

Foto: Marius Mariș

Ați refuzat să folosiți dialogurile în ultimul film, *Sutienul* și, în general, nu folosiți dialogurile. Multă lume vă pune într-o categorie experimentală din pricina asta. De unde această abordare?

Sunt multe motive pentru care nu-mi place să folosesc dialogurile. Multe filme se folosesc de dialoguri ca să explice povestea, lăsând imaginile doar ca ilustrație. Am vrut să inversez raportul, să las imaginile să spună povestea. Mai ales în filmele de televiziune, dialogul explică ce vezi, ca pentru proști.

Filmele fără dialog cer atenție, un alt fel de angajament. Poate asta mă pune într-o categorie mai experimentală, dar și înseamnă că filmele mele călătoresc mai mult, în mai multe festivaluri, cu distribuție mai largă. Nu trebuie subtitrate sau dublate. Vreau să fac filme artistice, dar îmi pasă și de public. E o dilemă, dar nu vreau să fac filme de artă plecticoase.

Cum funcționează un film fără dialog pentru actori?

Castigul e optzeci-nouăzeci la sută din film. Pentru mine e ușor să lucrez cu actorii. Dar îmi petrec așa de mult timp umblând prin lume să-i găsec — uneori câte un an. E imposibil să găsec toți actorii de care am nevoie într-un singur loc. Mulți actori nu sunt în largul lor fără dialog și ar fi un coșmar pentru mine să lucrez cu ei. E ca dragostea la prima vedere; știi cine poate să facă treaba și știi că după ce intră în proiect o să le placă din ce în ce mai mult, pentru că le dă libertate.

Nu aveți obiceiul să vă ușurați munca. *Baikonur* e și el un film complicat, cu tot cu cosmodromul acela și locațiile dintr-un sat uitat de lume.

Baikonur a fost primul lungmetraj de ficțiune care ca fost filmat în interiorul complexului Baikonur. Am căpătat acces pentru că am avut norocul să lucrez cu o producătoare bună din Moscova,

Anna Kachko, care a intrat în contact cumva cu Rus Cosmos. A druat multă vreme, așa că am început filmările în sat și am primit aprobarea să filmăm în Baikonur cu doar câteva zile înainte să începem. Am fost verificați de KGB, a trebuit să le dăm pașapoartele, și doar o mică echipă de filmare a avut voie înăuntru. Era ca-n Kafka. Eram observați și înconjurați de bodyguarzi. Nu ne protejau pe noi, protejau locația. Azi nu ne lăsau să filmăm aici, mâine ne lăsau aici, dar nu ne lăsau acolo. În cele din urmă am căpătat acces peste tot. Am intrat în cabina de control, aproape de rachete și de lansatorul de rachete. Am reușit să filmăm tot ce voiam, dar nu conform planului de filmare, pe care a trebuit să-l schimbăm de la o zi la alta.

Baikonur pare banal până iese racheta pe hol, e transportată pe rampa de lansare, e ridicată și se urcă la ceruri. Nimic nu se compară cu experiența lansării unei rachete! Mai ales când știi că în ea sunt oameni care pleacă de pe planeta noastră și merg în spațiu — e ceva foarte spiritual.

Și *Tuvalu*?

A fost primul meu film și a durat mulți ani. Mi-a luat zece ani să scriu scenariul. În același timp, mă gândeam la casting. Apoi, cu locația a fost foarte greu — o piscină veche, complet delapidată, dar care încă poate fi folosită. Am găsit-o la Sofia, în buricul târgului; Băile Centrale. În film piscina e izolată într-un loc care e al nimănui, într-un oraș distrus. A trebuit să creăm multe efecte, într-un moment în care nu exista CGI, totul era analog. Până la urmă filmul a fost invitat la atâtea festivaluri de film fantastic. Am filmat peste tot în Bulgaria, am gsit până și un cimitir de vapoare pe jumătate scufundate la Varna. Dar filmul se petrece într-o lume specială a lui.

Mă leg de locurile în care filmez. Dar îmi construiesc acolo lumea mea. Pentru mine asta e frumos când faci filme.

Când ați realizat că vreți să fiți regizor?

Am decis că vreau să fac filme când aveam 15 ani și am văzut *Noaptea americană* a lui Francois Truffaut. Țin minte o scenă în care scenograful se duce la regizor, care e jucat de Truffaut, și îl întrebă: Ce mașină distrugem mâine? Aia galbenă, aia verde sau aia roșie? Și Truffaut zice: Aia argintie. Scenograful spune că aia e mașina directorului studiului. Tăietură. Și imediat vezi mașina aia scumpă, argintie, luând-o la vale și explodând. Am fost fascinat: ce mișto, poți să faci asta! Regizorul e un zeu.

Aveți o slăbiciune pentru Denis Lavant. Ați lucrat cu el la *Tuvalu* și e și în *Sutienul*.

Nu m-am gândit la el pentru rolul acela. Iniția l-am vrut pe Stromae, muzicianul Belgian, dar a refuzat să se întâlnească cu mine de trei ori. În cele din urmă, cu câteva zile înainte să începem filmările, am înțeles că nu am neapărat nevoie Stromae sau de unul care arată ca el, ci de sentimentul, de ideea din spatele personajului. Aveam nevoie de cineva puțin rebel punk, care lucrează în contra curentului. Așa că mi-a venit în minte Lavant, care a acceptat să lucreze cu mine înainte să citească scenariul. Și ne-am distrat așa de mult la filmări în Azerbaijan!

Vă place Azerbaijanul. Ați filmat și *Absurdistan* acolo, nu?

Da, dar povestea care a inspirat filmul acela era din Turcia. Așa că am bătut zeci de mii de kilomeri în Turcia căutând un sat bun pentru *Absurdistan*. Am trecut apoi prin Georgia și Armenia, și în cele din urmă am găsit un sat în Azerbaijan. A fost o experiență uluitoare, am amintiri foarte plăcute. Dar pentru *Sutienul* a fost altcumva: Azerbaijanul nu a vrut să facem filmul. Cartierul în care am filmat, Shanghai, era în demolări. Nu mai există. N-au vrut să arătăm cartierul acela. În Baku au tot felul de zgărie-nori gen Dubai — pe alea au vrut să le filmăm, ne-au oferit tot felul de facilități. Dar n-aveam cum, scenariul era cu totul altfel, investisem în film și producătorii își pusese încrederea în mine. Așa că am refuzat. Și am filmat fără aprobare, după care ne-am dus în Georgia să filmăm trenurile, pentru că în Azerbaijan nu ne lăsau.

Cristi Mărculescu

Irina (Martina Apostolova) e o tânără dintr-un sat de pe lângă Sofia. E soție de miner și proaspătă mămică. Problemele încep atunci când e dată afară de la cantina la care lucrează și, la întoarcerea acasă, își prinde soțul înșelând-o cu propria ei soră. Ai crede că situația nasoală se oprește aici, dar nu (e doar... mijlocul): partenerul ei, Sasho (Hristo Ushev) rămâne fără picioare într-un așa-zis accident subteran. Prin urmare, Irina este nevoită să ia asupra ei toată răspunderea de a întreține familia. În disperare de cauză, se oferă să fie mamă-surogat pentru un cuplu bogat din capitală. Relațiile dintre ei nu sunt cele mai grozave, din cauza faptului că nu-și înțeleg reciproc stilul de viață. Conceperea copilului devine o tranzacție cu acte în regulă, pentru că ambele părți semnează un contract conform căruia mama-surogat, în cazul în care se răzgândește, trebuie să plătească de 3 ori suma viitorilor părinți păgubiți.

Irina e un personaj abrutizat de mediul în care trăiește. Până la apariția copilului „comandat”, nu apucăm s-o vedem clacând, nici atunci când e dată afară, nici atunci când află de adulter. Ca spectator,

această forță te intrigă și, de-a lungul filmului, îți dorești să descoperi partea umană a femeii. Și când aceasta apare... ei bine, să zicem că înțelegi profund culele sufletești făcute de ceilalți. Duritatea este mecanismul de apărare a celor sensibili, iar Irina nu face excepție. Întreaga poveste se învârtă în jurul ei și a alegerilor pe care le face. Maternitatea este, în acest caz, atât o forță, cât și o slăbiciune, o pierdere și un câștig de sine, totodată.

Irina a fost distins cu premiul pentru cel mai bun debut (regizoarea Nadejda Koseva) și cea mai bună actriță (Martina Apostolova), la Cottbus Film Festival of Young East European Cinema (2018). De asemenea, Apostolova a mai primit un premiu pentru cea mai bună actriță, la Hong Kong International Film Festival (2019) și la Golden Rose Bulgarian Feature Film Festival.

Filmul mai rulează miercuri, 5 iunie, de la ora 20.30 la Sapiența.

Irina (Bulgaria 2018, r: Nadejda Koseva) Cu: Martina Apostolova, Hristo Ushev, Irini Jambonas

Alexandra Felseghi

M-am dat cu VR-ul. Am înțeles relația pisicii mele cu laserul.

Am fost până la CCS ca să testez realitatea virtuală (sau V.R. sau viar sau R.V.) disponibilă la InfiniTIFF-ul de 2019.

Chestia cu viarul este că-i pe trend de ceva vreme și-a ajuns să aibă de oferit chestiuni chiar memorabile. Altă chestie apropos de viar este că-i imersiv: bați casca pe cap, căștile pe urechi și-l lași să-ți creeze senzații tari. Un viar reușit este într-adevăr hal de imersiv că îți fentează creierul și te duce în penibil. Reacționezi fizic la chestii care nu-s acolo, doar că fiind în mediu V.R. le percepi ca mult mai reale decât pe cinemau, 3D sau IMAX. Ești ca pisica încercând să prindă laserul (aka the red dot, aka inamicul sata-nic din altă dimensiune - că fiecare pisică are un nume special pentru laser).

Acestea fiind zise m-am băgat în labirintul de cartoane și am lăsat viarul să-și

facă treaba. Și da, m-am senzaționat cum trebe. Pentru început mi-a intrat în buric un avion de război nemțesc foarte vintage (din *Experiența virtuală a Primului Război Mondial*, un documentar numai bun de culturalizat puștimea pe subiect) chestiune oarecum ne-la-locul-ei. Apoi s-a mai întâmplat ceva ieșit din comun: m-am temut, pentru prima oară în viață, că s-ar putea să am paper cuts pe sfârcuri. De la cărți poștale din același război, care sunt un pretext de comemorare conceptuală, *Nothing To Be Written* ni le azvârle către piepturi. Acu, retrospectiv privind, cred că ideea era ca scrisorile să ajungă la inimă și să îndurezeze, nu să lezeze sfârcuri.

Apropos de sfârcuri, al cincilea program (care și poartă numărul 5) este dedicat experiențelor erotice adolescente și restricționat celor mai minori de 16 ani. Pe agenda amor inter-rasial (*Incitement*) și incluziunea sexuală a persoanelor cu dizabilități (*Blind Date*). Să nu ziceți că nu v-am spus.

Programul 8 este un triptic de desene animate cu extraterestrii simpăciuți și cretinoizi ca niște minioni și aventurile lor atât galactice cât și terestre. Am schimbat rapid cu programul 6. Genul programului: groază&mister. M-a bântuit un demon marmal de proveniență coreană (*An Obituary*) și la *Conscious Existence* m-am dizolvat prin cosmosuri, rețele neuronale, pânze de păianjen și kitsch din ăla inspirațional de

citare scrise caligrafic peste fotografii de duzină. Dar admit, mi-a cam plăcut. Este într-un fel melanjul ăsta.

De final am ales pachetul grande turismo, recte Programul 2. Trei viaruri de turism ultra-exotic. Împună cu un trib de papuași care trăiesc în locuințe lacustre amplasate pe ocean (*The Above and the Below*) m-am simțit și mai lacustru decât în ultima vreme prin Cluj. Am văzut și un vraci dintr-o junglă (*The Great Mother*) și finalmente am dat un uoau foarte sincer pentru *The Real Thing*. Mini-documentar produs de arte despre suburbiile Shanghaiului în care au răsărit clone de Paris și Londra și Veneția.

Cristi Mărculescu

E.ON vă prezintă secțiunea
Film și religie
la TIFF 2019.

e-on

10 ani de asigurări
în lumina reflectoarelor

Viața e plină de acțiune, dramă, comedie, romance. Noi avem asigurări pentru orice scenariu.

Asigurăm tot ce contează pentru tine.
Alo Groupama: 0374 110 110 www.groupama.ro

Asigurări

WHAT'S UP, DOC?

La storia dei mommy issues

Adevărul este că abia atunci când nu te mai îngrijorează să devii « invizibilă » poți să te vezi cu-adevărat pe tine. Atunci ești liber.”

Cam așa își încheie fostul model Benedetta Barzini articolul scris acum un an pentru Vogue, intitulat ironic *Benedetta Barzini On The Art Of Ageing Gracefully*. Această concluzie funcționează și ca descrierea perfectă a portretului cinematografic pe care fiul său, Beniamino Barresse, i-l realizează.

Unul din modelele de top ale anilor '60, Barzini s-a răzvrătit împotriva normelor sociale în anii '70, a devenit o feministă și

marxistă vocală, iar acum predă la Milano un curs axat pe misoginia din istoria modei. Și mai este și subiectul acestui documentar personal. *Dispariția mamei mele* este un film-eseu extrem de personal, dar, în același timp, extrem de auto-reflexiv, care te face atent în mod constant la persoana din fața camerei și cea din spate. Ba mai mult, relația dintre cei doi este ceea ce colorează filmul.

Filmul e un veșnic prim-plan cu ea, prin timp, dar în special acum. La început vedem zeci de poze din tinerețea ei, apoi interviuri în care își enunță liber părerea militante. Mereu fascinantă, mereu

articulată. Dar un om are și mâini și picioare și, cel mai important, lucruri care nu se văd pe cameră. Barresse încearcă să o surprindă așa cum nimeni nu a reușit vreodată în imagini. Dar pentru Barzini, pentru care frumusețea și camera au devenit inamici, pionii într-un sistem care prețuiește nimicul și-l pun pe un piedestal, asta ar însemna să fie capturată. Ne anunță de la început, într-un interviu de arhivă: „Persoana mea nu este fotografabilă.” Aici e tensiunea principală – el încearcă să filmeze ceva ce nu poate reieși pe cameră. Încet-încet, devine un alt bărbat care încearcă să o pună să pozeze într-una din fanteziile lui, trecând peste limita intimității, încercând să pună pe film ceea ce el știe despre mama lui.

Dar asta nu e în detrimentul filmului: insistența fiului de a surprinde imagini cu mama lui, această angoasă a pierderii ei (un fel de *empty nest syndrome* întors) este ceea ce dă substanță filmului. Încear-

că să o pună în imagini poate-poate o s-o surprindă cum vrea să și-o amintească, încearcă să o recreeze cu niște modele pe care le machiază ca ea și le pune să o citeze. Ceea ce-l face înduioșător și deranjant în același timp.

Într-un final, îți dorești ca Benedetta să plece, să se elibereze. Titlul italian al filmului încapsulează toată ideea – *Povestea lui B. Dispariția mamei mele*. Pentru că doar după ce se rupe și de această ultimă așteptare socială, această ultimă formă pe care trebuie să o umple, poate deveni o persoană completă, dincolo de reprezentările bidimensionale ale ei și proiecțiile tuturor despre ea.

Mergeți să vedeți această sesiune minunată de terapie cinematografică azi la Sapietia de la 13:00 sau mâine la Cinema City Iulius de la 17:30. Apoi sunați-vă mamele!

Alex Mircioi

UMBRE

Călătorie la capătul nopții

Regizorul și scenaristul de origine germană Xaver Böhm a spus, după prima proiecție a debutului său în lungmetraj, *Călătorie în noapte*, că a făcut filmul pentru a se obișnui cu ideea propriei morți. A făcut o listă cu câteva lucruri de care e obsedat sau pe care le găsește interesante (opium, ruletă rusească, magie asiatică și furișări în grădini zoologice, printre altele) și le-a amestecat pe toate într-un mix delicios de horror și thriller și comedie absurdă și *romance*. Cu toate acestea, filmul nu e doar despre moartea lui, pare să fie mai degrabă despre moarte universală, atât datorită multiculturalității citate, cât și datorită atmosferei, care pare că anunță un sfârșit al lumii.

A mai precizat că personajul principal, Iuri (Noah Saavedra), e chiar el, și ce modalitate mai bună de a te obișnui cu propria moarte decât cea de a te întâlni cu ea însăși? Se întâlnesc, așadar, datorită des-

tinului, și petrec o noapte, ultima noapte a lui Iuri, împreună, alături de Nina, așa-zisa Floare Toxică (Vanessa Loibl), o fată gith de care Iuri se îndrăgostește la prima vedere. Dar cine e această Moarte (Marko Mandic)? E cine spune că e sau e doar un impostor? Cert e că la finalul dimineții niciunul dintre cei trei nu va mai fi la fel, călătoria în noapte schimbându-le total percepția asupra vieții, la fel cum regizorul spune că procesul de creare a filmului a schimbat-o pe a lui. Trecut prin nenumărate filtre de culori aprinse, filmul cu tendințe de *neo-noir* se prezintă în fața spectatorilor ca o carte deschisă care e pregătită să le dezvăluie cele mai ascunse secrete ale vieții, multe dintre secvențe fiind chiar delimitate de cartioane cu flori pictate, ca niște capitole.

Călătorie în noapte rulează astăzi, 4 iunie, de la 16:15 la Cinema Arta.

Laurențiu Paraschiv

Interviu direct de pe afișul TIFF.18 Izabella Török

Numele, vârsta, orașul din care vii?

Salut! Sunt Izabella Török, am 18 ani și sunt din Cluj-Napoca.

În primul rând, ce ai vrea să știe lumea despre tine?

Sunt o persoană foarte deschisă și îmi place mult să mă implic în diferite activități. Sunt pregătită mereu pentru lucruri noi, să ies din zona mea de confort și să cunosc cât mai multe persoane. Îmi place să fiu înconjurată în permanență de oameni, să îi ascult și să îi ajut cum pot eu mai bine, indiferent de situație.

Ce personaj de film se potrivește cel mai bine cu ce-nseamnă pentru tine să fii un adult?

Erin Gruwell, protagonistă filmului *Fredom Writers*. Ea este o profesoară la o școală specială, unde elevii zi de zi se confruntă cu probleme grave, fapt care îi determină să nu privească educația ca pe o prioritate. Ceea ce îmi place la ea este curajul și voința ei de a schimba ceva în viața oamenilor, de a-i ajuta și faptul că

cei din jurul ei contează poate mai mult decât propria ei persoană. Chiar sper că într-o zi voi reuși să văd lumea așa cum o face ea și să am puterea de a crede în ideile mele chiar și atunci când nimeni nu o face.

Care a fost filmul care te-a făcut să îți placă filmele?

Țin minte că am văzut pentru prima oară cu mama, când eram mai micuță, filmul *Titanic* la televizor și cred că atunci mi-am dat seama cât de complex și fascinant este un film. Nu cred că are rost să mai zic despre ce este filmul, dar vreau să spun doar că povestea în sine mi s-a părut atât de interesantă, încât dorința de a vedea ceva nou și diferit a început să crească din ce în ce mai tare și uite așa am ajuns să le ador.

Ce planuri ai pentru TIFF.18?

La TIFF.18 mi-am propus să merg la cât mai multe filme și să mă distrez cât de mult pot cu prietenii mei. Cu alte cuvinte, să mă bucur de tot ce pot și să transform totul într-o experiență de neuitat.

PIAȚA UNIRII

Gloria Bell: dificultatea unui nou început

Divorțată, ajunsă între două vârste, singură și nefericită, Gloria Bell (Julianne Moore) se refugiază în atmosfera cluburilor de noapte și încearcă să-și păstreze spiritul viu. Dar simte că existența i se prelinge. Asta până când face cunoștință cu Arnold (John Turturro), aflat într-o situație asemănătoare. E tipul acela de întâlnire pe care o aștepti toată viața și care de multe ori nu mai vine. Din acest punct de vedere, Gloria se poate numi o norocoasă. Dar la pachet cu senti-

mente înalte ale relației, vin și obligațiile adunate, copiii, situațiile create în trecut. Această luptă – de a le împăca pe toate – poate este cea mai mare piedică către liniștea pe care și-o dorește protagonistă. Ea vrea să iubească și să fie iubită.

Regizorul Sebastián Lelio face acest film după ce, acum câțiva ani, regiza aceeași poveste în țara sa de origine, Chile și are astfel oportunitatea de a re-contextualiza pentru spațiul american o situație de altfel general valabilă. Cea mai mare

piedică în calea fericirii Gloriei este societatea, lumea înconjurătoare. Ea tinde spre un lucru intangibil: o bulă imaginară în care să pătrundă doar Arnold. Imposibilitatea unui nou început, lipsit de orice experiență anterioară, devine tema principală în *Gloria Bell*, care confirmă, dacă mai era nevoie, o actriță imensă.

Gloria Bell rulează marți, 4 iunie, ora 21:45, în Piața Unirii Open Air.

Ion Indolean

Monica Sebestyen, proprietarul Cinema Arta: „Crearea unor spații culturale care să genereze comunități este mai necesară ca niciodată”

După ce a fost retrocedat proprietarilor de drept, Andrei și Monica Sebestyen, Cinema ARTA, aflat în clădirea Palatului Sebestyen, a fost închis pentru doi ani și supus unor lucrări necesare de renovare. După cum au putut vedea și spectatorii TIFF18, sala de cinema modernizată este aproape gata să-și primească înapoi spectatorii, așa cum a făcut-o timp de un secol.

Laurențiu Paraschiv: Cât de importantă găsiți, pentru viața culturală a orașului, redeschiderea cinematografului?

Monica Sebestyen: Cred că Cinema Arta este extrem de important pentru viața culturală a Clujului. Acest lucru ne-a fost confirmat și printr-un studiu pe care l-am făcut și care ne-a arătat că ARTA trezește multe nostalgii și amintiri, existând o implicare emoțională semnificativă a celor care au văzut filme aici. De aceea locuitorii rezonază cu planurile noastre și există așteptări mari din partea lor. Aceasta este o responsabilitate în plus, dar totodată este unul dintre lucrurile care ne-au motivat în toată această perioadă în care am făcut constant demersuri pentru reactivarea cinematografului. De aceea prin proiectul de reactivare vrem să

continuăm povestea cinematografului, transformându-l într-un spațiu cultural contemporan. Astfel vrem să redăm Clujului un loc care a jucat timp de un secol un rol atât de important în viața sa culturală.

L. P.: Ce înseamnă deschiderea unui cinematografului într-o epocă a platformelor de streaming on-line?

M. S.: Deschiderea unui cinematografului de artă este o mare provocare. Platformele de streaming on-line au avantajele lor și sigur că vor exista din ce în ce mai multe opțiuni și medii în care pot fi văzute filme. Însă, într-o perioadă în care izolarea și trăirea multor aspecte ale vieții în on-line devin problematice, crearea unor spații culturale incluzive, care să genereze comunități și sentimentul de apartenență la un loc primitor, sunt mai necesare ca niciodată. Cred că experiența vizionării împreună, trăirea emoțiilor aceluiași film în întunericul sălii nu poate fi deocamdată înlocuită de alte medii. În plus, filmul poate fi privit ca un eveniment special. Spre exemplu după unele filme vor fi sesiuni de Q&A cu membri ai echipei sau alți invitați, iar spectatorii pot continua

discuțiile la un pahar de vin în cafeneaua din foaierea cinematografului.

L. P.: În ce va consta redeschiderea oficială, după terminarea renovărilor?

M. S.: Pentru a putea funcționa din nou au fost absolut necesare lucrările de renovare pe care le-am făcut. Dacă mergeți acum la ARTA vă puteți face o idee despre cum va arăta spațiul, urmând să reluăm lucrările de reamenajare după ce se termină TIFF. După finalizarea acestor lucrări vom deschide spațiul permanent, ca loc dedicat în principal filmelor, dar și evenimentelor culturale care să completeze experiența cinematografică. Va fi un program dedicat filmelor de artă, independente și documentare, precum și programelor educative. În foaiere puteți deja veni la o cafea, funcționează un loc de întâlnire care vă așteaptă pe tot parcursul zilei, nu doar în timpul evenimentelor.

L. P.: Ce dificultăți au apărut în procesul de redeschidere a cinematografului?

M. S.: Una dintre marile greutăți a fost partea financiară, lipsind mecanismele care să susțină refacerea unor astfel de spații culturale. Probabil acesta este unul dintre motivele pentru care ARTA este singurul cinematografului de artă complet independent din România. Lipsa resurselor umane a fost o altă greutate, pentru că sunt puțini cei specializați, care să poată răspunde cerințelor specifice unei astfel de săli (acustică, instalații electrice etc). În plus, este o clădire de patrimoniu, unde există restricții foarte mari legate de intervențiile care pot fi făcute. Acest lucru vine cu dificultăți suplimentare dar, în același timp, este ceea ce îi dă o valoare în plus prin aspectul său și atmosfera specifică.

Laurențiu Paraschiv

PROIECȚII SPECIALE

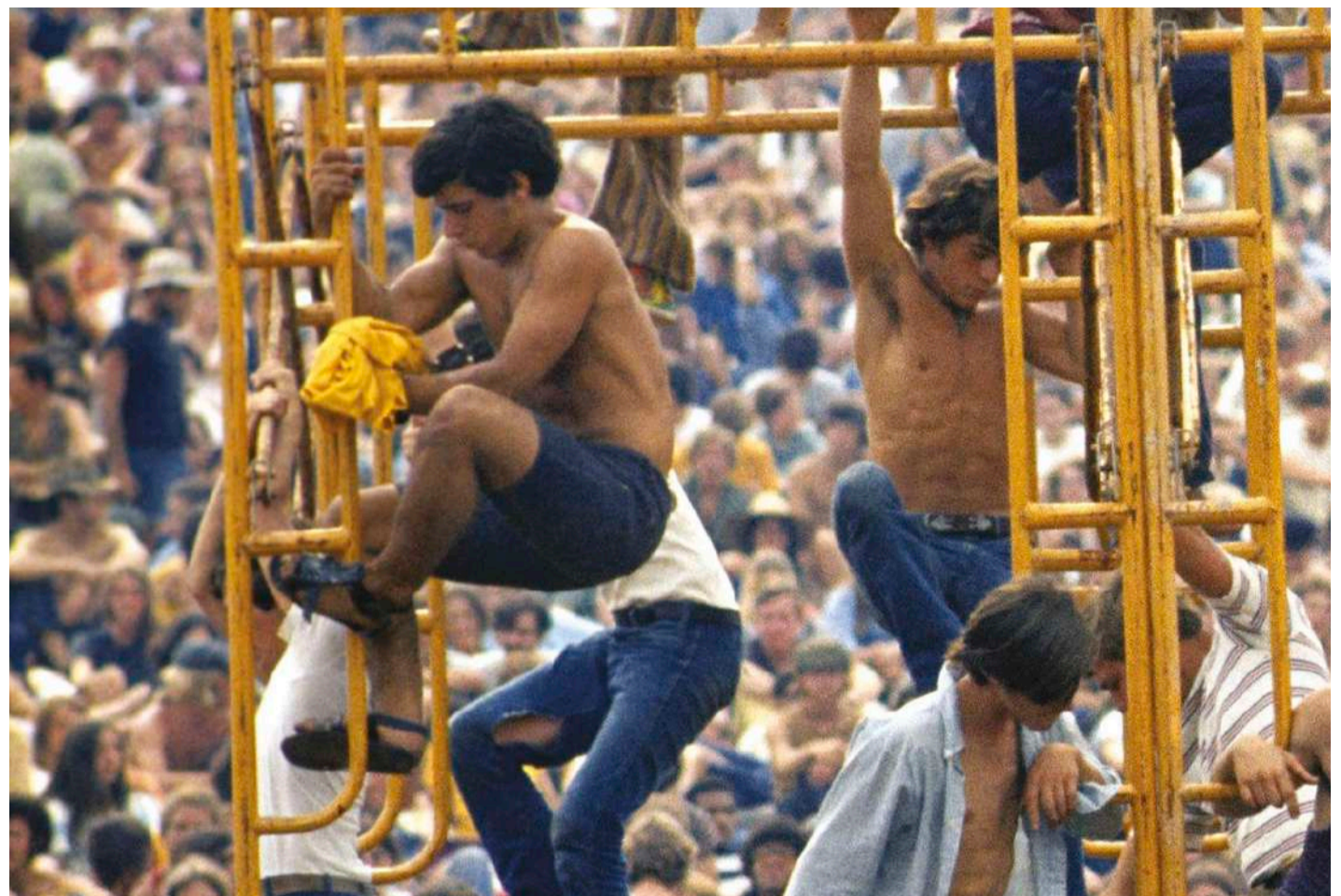
Cele trei zile care au definit o generație

Marți, 4 iunie, ora 21:45, va avea loc proiecția documentarului *Geneza Woodstock*, în regia lui Barack Goodman. Proiecția va putea fi vizionată la Arkhai Sculpture Park din Vlahu, iar invitatul special al serii este artistul român Oigan, cunoscut iubitorilor de muzică datorită prestației sale în formațiile Kumm, Robin and the Backstabbers și Moon Museum. Cu această ocazie, Oigan va cânta piese din repertoriul lui Bob Dylan, al cărui fan declarat se anunță.

Anul acesta, celebrul festival new-yorkez își sărbătorește jubileul. Filmul lui Barack Goodman, *Woodstock: Three Days That Defined a Generation* ilustrează fenomenul născut de evenimentul anilor '60, care a stabilit culoarea și tendințele unei epoci. Construit în totalitate din materiale de arhivă, filmul spune povestea celor care au îndrăznit să viseze dincolo de granițele cotidianului.

Woodstock, pe scurt

Pentru cei din generația părinților noștri, Woodstock era un soi de Mecca a muzicii libere. În 1969, Jimi Hendrix și Janis Joplin se auzeau în România dintr-un radio bruiat acoperit cu pernele din dormitoarele adolescenților. Puțini știau limba engleză, dar mesajul artiștilor trecea dincolo de cuvânt, prin liniile melodice noi și virtuozitatea instrumentiștilor, care te făceau să-ți imaginezi cum arată viața de după granițe, viața „de la capătul lumii”. Adolescenții despre care vorbesc au început să viseze la o lume pe care n-au cunoscut-o decât prin frecvențe cârâitoare și jeansi de contrabandă.

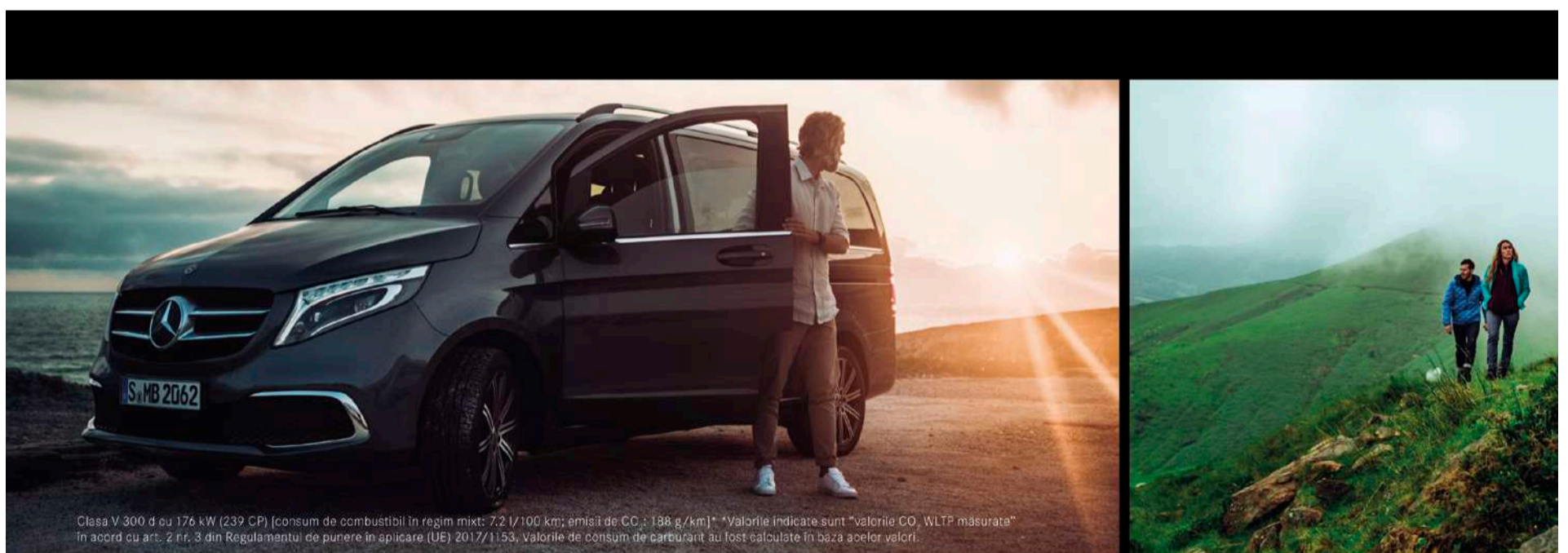
Sunt convinsă că acei tineri care și-au zis într-o zi „hai să facem un festival”, nu s-au gândit la povestea de mai sus. Nu de alta, dar se aflau pe alt continent, într-un alt univers limitat de alte soiuri de puritanism și tradiții învechite. La vremea aceea hipioții erau ultima modă în materie de contra-cultură. Ce însemna să fii hippy? Astăzi, în linii mari a rămas ideea de „love&peace” dar, în esență, avea de-a face cu revolta individului asupra materialismului occidental, pe linia generației precedente de beatnici. Terminologia „hippy” apare în romanul lui Jack Kerouac, *On the road* (1957). Filosofia hindusă, tripurile de hașiș și LSD, rock-ul psihedelic, socialismul și protestul împotriva politicii externe SUA (războiul din Vietnam etc), toate acestea amestecate au dat

naștere mișcării care a influențat masiv filmul, literatura, artele și televiziunea.

Prima ediție Woodstock a avut loc în timpul unui weekend ploios de august 1969. La vremea respectivă a fost cel mai mare eveniment de gen, în care au performat pe scena în aer liber 32 de trupe. Cine au fost „vinozații”? Ei se numeau Michael Lang, Artie Kornfeld, Joel Rosenman și John P. Roberts. Lang avea puțină experiență de promotor dobândită în anul precedent, fiind unul din organizatorii Miami Pop Festival. Estimau un număr de 200 000 de oameni, la evenimentul care inițial se numea *An Aquarian Experience: 3 Days of Peace and Music*. Prima trupă de renume care și-a confirmat prezența aici a fost Creedence Clearwater Revival, lucru care a crescut credibilita-

tea festivalului în fața publicului. Următorii artiști care au avut gig-uri au fost: Joan Baez, Ravi Shankar, Janis Joplin, Jimi Hendrix, The Who, Jefferson Airplane, Greatful Dead – ultimii evaluându-și prestația ca fiind în topul celor mai dezasastroase concerte din istoria trupei.

După 50 de ani de la prima ediție publicul are tendința să idealizeze evenimentul, interpretându-l ca fiind sinonim cu libertatea de expresie, renunțarea la inhibiții, *free love - free mind - free music*. Ceea ce nu se mai știe este faptul că festivalul nu era gândit să fie *free*. Biletele în pre-sale aveau prețul de 18 dolari și s-au vândut cam 186.000 înainte de weekend-ul respectiv. Ghinioanele organizatorilor au început cam cu 6 săptămâni înainte, când a picat înțelegerea cu autoritățile

Clasa V 300 d cu 176 kW (239 CP) [consum de combustibil în regim mixt: 7,2 l/100 km; emisii de CO₂: 188 g/km]*. *Valorile indicate sunt "valorile CO₂ WLTP măsurate" în acord cu art. 2 nr. 3 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1153. Valorile de consum de carburant au fost calculate în baza acelor valori.

Noua Clasa V face față acțiunii.

Dincolo de imaginație. Pasiunile nu au limite, creativitatea nu ia pauză, iar inspirația nu se oprește niciodată.

Noua Clasa V ține pasul cu tine și este întotdeauna acolo unde vrei să fii: mereu în mișcare.

Cu un design futurist și impunător, noua Clasa V depășește imaginația.

Pentru mai multe informații, contactează centrele autorizate Mercedes-Benz. www.mercedes-benz.ro/NouaClasaV

Mercedes-Benz
The best or nothing.

în privința locației de festival. Așa că l-au mutat de la Howard Mills Industrial Park (Wallkill, New York) în zona Bethel, pe un teren, proprietatea privată a fermierului Max Yasgur. Volumul dublu de oameni care s-au îndreptat aici în zilele de 15-18 august au dat peste cap toate planurile, inclusiv vânzarea biletelor, ceea ce a dus la unul din cele mai mari eșecuri financiare ale unui eveniment de proporții.

La capitolul „buline negre” ar mai fi de trecut în revistă:

Cozile interminabile la toaleta. Se stătea cu orele, având în vedere că exista câte un toi toi pentru fiecare 833 de oameni. Imaginați-vă cât de revoltați ați fi astăzi, dacă în loc să vă fi îmbrăncit în mulțime să vedeți concertul idolului vostru cât mai de aproape, ar fi trebuit să stați în

rând la WC sărind de pe un picior pe altul. Evident, toaletele înfundate au dat pe-afară, amestecându-se cu noroiul, din cauza unei vremi neprietenoase.

Lipsa resurselor de mâncare. Cei trei tipi de la firma Food For Love, au rămas fără mâncare după o zi și jumătate. Din această cauză, prețul unui hot dog banal se dublase, iar majoritatea au supraviețuit cu granola.

Ambuteiajul. Numit „hippy-pocalypse”, a intrat în top 10 cele mai mari blocaje în trafic din istorie.

Cu toate astea, cele 3 zile de noroi, droguri, toalete înfundate și ambuteiaj au rămas ca fiind 72 de ore în care s-a scris istoria industriei muzicale, a spiritului liber și a tineretului capabil să schimbe fața societății.

Astăzi, Woodstock rămâne un simbol al solidarității. Chiar dacă în zilele noastre, orice festival poate susține un număr imens de participanți, este foarte greu să mai vorbim despre unitatea acestora. Cu cât suntem mai conectați la mijloace rapide de comunicare, cu atât suntem mai scindați în opinii și mai dificili în a urma un fir roșu comun. Ideea de bază, însă, e aceea că o mare masă de oameni care împărtășesc un statement, fie el cât de vag, poate face istorie și poate naște miracole. O parte semnificativă a lumii în care trăim astăzi a fost, până la urmă, modelată de o atitudine născută în acele zile memorabile de august.

Alexandra Felseghi

NESPRESSO
what else?
www.nespresso.com

Nespresso Boutique
Calea Dorobanți nr. 210
Nespresso Boutique
Băneasa Shopping City, parter
Punct de vânzare Nespresso
AFI Cotroceni, parter

FROM 1ST PICK UP TO LATEST DELIVERY

50 years ago our founders started the company, with just a handful of employees. From the tarmac to the skies, they would single handily revolutionize logistics and the way the world did business. Today we are the World's Most International Company, powered by a network of International Specialists. It's amazing where a 'Can Do' attitude and Passion for Customers can lead.

50 Years of Excellence. Simply Delivered.

Adrian Dalsey with his 'Plymouth Daster' in the 1970s

50 YEARS
EXCELLENCE. SIMPLY DELIVERED.

InterogaTIFF

Ana Maria Sandu, selecționerul secțiunii *What'up Doc?*

„Marele atu al documentarului e că îți va deschide întotdeauna o fereastră prin care zărești o lume, descoperi un personaj, o felie de viață, care te vor intriga și emoționa”.

Selecționer al secțiunii filmelor documentare la TIFF, Ana Maria Sandu vorbește despre puterea filmului documentar și despre admirația sinceră pe care o are pentru acei cinești deseori marginalizați. Sunt creatori care arată cu multă pasiune povești incisive, puternice, ale unor oameni și lumi emoționante. De asemenea, am discutat despre procesul realizării acestei secțiunii, legătura la care ajunge cu titlurile selectate.

Care sunt tematicile unificatoare pentru selecția din acest an?

Nu tematicile mă interesează în secțiunea „What'up Doc?”, pe care o curatoresc de câțiva ani. De când mi-a încredințat-o Mihai Chirilov am știut că TIFF-ul nu este un festival de filme documentare, așadar tot ce se va regăsi în program, din zona asta de cinema, va fi în luptă dreaptă cu filmele de ficțiune, care fac, de altfel, profilul festivalului. Aleg mereu documentarele puternice, incommode, curajoase, oneste. Și, abia la sfârșit, când lista de propuneri e gata, descopăr că rimează bine unele cu altele și că există și câte un fir roșu care le leagă: luciditatea, căderea măștilor de tot felul, în cazul celor de anul acesta.

Care este procesul de selecție?

Timp de două luni văd peste 100 de documentare din toată lumea, dintre care aleg un procent de 15%, care se vor regăsi apoi în programul TIFF-ului. Nu citesc niciodată cronici despre filmele pe care urmez să le văd. E ca și când aș intra într-un fel de buclă temporală, în care poveștile, personajele și imaginile care mi se derulează prin fața ochilor se prelungesc apoi în realitatea și în visele mele. Experiența e una intensă. Curatorierea unei secțiuni implică o mare doză de subiectivism și, din acest motiv, nu există o bucurie mai mare decât aceea de a vedea oameni cărora le-a plăcut enorm un film pe care l-ai selecționat. Și, din fericire, la TIFF mi se întâmplă asta.

Căutați ceva anume atunci când selecționați un documentar?

Marele atu al documentarului e că îți va deschide întotdeauna o fereastră prin care zărești o lume, descoperi un personaj, o felie de viață, care te vor intriga și emoționa. Există multe feluri de a face azi documentar, dar ce contează la sfârșit sunt „adevărul” acelei realități, căldura și umanitatea ei. Am o mare admirație pentru regizorii

de filme documentare, care nu au parte nici de prea multe reflectoare, nici de prea multe covoare roșii în viață. Mi-i imaginez de multe ori, prin lumea largă, filmând din mână, martori direcți ai unor momente și istorii tensionate. Curiozitatea, răbdarea lor, așteptarea se întind pe durate mari de timp. Unii și urmăresc subiectele ani de zile, în încercarea de a afla mai mult și de a surprinde schimbările care se produc în timp cu personajele lor.

Din selecția acestei ediții, există filme de care v-ați apropiat mai mult? Sau sunteți legată de toate?

Sunt ani mai buni sau mai puțini buni, documentare care mi se lipsesc mai tare de suflet decât altele, unele pe care le uit repede, altele la care mă gândesc și după multă vreme după ce le-am ales pentru festival. Mereu fac liste pentru prietenii cu care mă văd la Cluj, însemnări pe programele de filme. De neratat anul acesta mi se par: *Heartbound*, despre femeile thailandeze care se căsătoresc cu cetățeni danezi. Un studiu fascinant despre efectele „economice” în spațiul intim și cum se schimbă destinele oamenilor. *What She Said* este un omagiu și un portret al Paulinei Kael. Despre cum poate un personaj să devină o instituție și despre puterea lumii „scrise” a cinemaului. *Il Sindaco, Italian Politics 4 Dummies* este despre lumea politică italiană, cinică și coruptă, dar ale cărei probleme nu mai sunt demult naționale, ci universale.

Aș vrea să discutăm puțin despre importanța unui festival precum TIFF-ul în peisajul autohton.

Când am venit prima dată la TIFF, la cea de-a doua ediție, am simțit că va fi un festival important pentru public și lumea filmului, deopotrivă.

A consemnat Ion Indolean

Foto: Maria Balabaș

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DOCUMENTARULE?

Puțin furioși și foarte iuți

Sistemul de sănătate defectuos din Ciudad de Mexico (mai puțin de 45 de ambulanțe operaționale la aproape nouă milioane de locuitori) a dus la nașterea unei rețele de ambulanțe private care funcționează contra-cost. O astfel de mașină deține și familia Ochoa, un tată singur care, alături de doi dintre copiii săi, iese noapte de noapte în întâmpinarea victimelor cărora le acordă primul ajutor și pe care le transportă, în caz de nevoie, la cel mai apropiat spital. Ei interceptează apelurile de urgență printr-o stație radio și, dacă ambulanțele statale nu intervin în douăzeci de minute, se iau la întrecere cu alți paramedici privați pentru a ajunge primii la locul accidentului.

E o industrie extrem de competitivă, și deși de cele mai multe ori ei sunt cei care ajung primii, răsplata financiară e una care lasă de dorit, iar cu ambulanța ca singură sursă de venit, se descurcă destul de greu (ii vedem cum dorm pe mai multe păături așezate pe pardoseală din lipsa unui pat și cum nu au bani să-și cumpere mâncarea

dorită). Cu toate acestea, nu-și lasă problemele financiare să pună în pericol viața posibililor pacienți. După fiecare pacient tratat sau transportat, Juan, fiul cel mare și șoferul mașinii, își sună iubita și îi anunță, de cele mai multe ori, pierderile financiare, mulți dintre pacienți neavând bani cu care să le plătească serviciile. E dezamăgit gândindu-se la ziua de mâine, dar totuși fericit că a putut ajuta.

În ciuda faptului că este un documentar, *Ambulanța familiei* este construit ca un veritabil thriller care te ține pe marginea scaunului în timpul secvențelor de întrecere între ambulanțe. E cu atât mai incredibil cu cât realitatea familiei Ochoa e realitatea a numeroși alți locuitori ai Ciudad de Mexico, care s-au săturat să aștepte schimbarea și au devenit schimbarea ei înșiși.

Ambulanța familiei rulează astăzi, 4 iunie, de la 14:00 la Cinéma Arta, și joi, 6 iunie, de la 21:30 în sala 3 a Cinéma City Iulius Mall.

Laurențiu Paraschiv

EDUCATIFF

Din lumea celor care nu cuvântă

Scurtmetraje animate

Fără vorbe, fără complicații și fără să dezamăgească, scurtmetrajele animate din programul EducaTIFF sunt lecții vizuale, dinamice și colorate, pentru orice copil care vrea să le-nțeleagă. Și cam toți vor vrea. Nu contează dacă e fetița rotunjoară din *Belly Flop*, luată de sus de o înotătoare profesionistă silfidă, dar care salvează situația în final prin perseverența ei sau animalele colorate din *Look*, care suportă pe propria piele efectele poluării, fiecare filmuleț te ține antrenat, dar își livrează eficient mesajul și te vei trezi că pleci acasă cu un înotător ecologist gata să salveze lumea.

Bine, nu vor lipsi nici glumele despre părinți. Când o să vadă *Flipped*, spre exemplu, o animație din linii subțiri și tușe groase – un experiment imaginativ care pune problema: ce-ar fi dacă adulții ar fi copii și copiii adulți?

Filmul va împărți cu siguranță sala în două: părinții își vor imagina o zi de distracție fără repercusiuni, iar cei mici se vor amuza urmărind adulți trecând prin supliciile lor zilnice (să fie spălați pe dinți, pieptănați etc.). Iar educația părinților nu se oprește aici.

Goodheart ne dovedește că familia nu s-a schimbat prea mult din epoca preistorică – mama este cea care face toată treaba și copiii lenevesc. Dar aceiași scurtmetraj ne învață și că, dacă ai inima bună și primești toate animalele de companie pe care un copil și le dorește, este posibil ca ele să îți salveze pielea într-o bună zi.

Însă focusul principal va fi pe episoadele din seria *Tootletubs & Jyro*, o poveste literalmente din lumea celor nu cuvântă, în care niște gândăcei inventează mașinării, se ceartă, se împacă, dar la finalul zilei, totul este bine și toată lumea prietenă. Cele câteva aventuri prin care trec ne dovedesc prin puterea exemplului importanța întrajutorării, a împărțitului, cum să nu fim egoiști și ce se întâmplă dacă suntem.

Nu știu dacă ați văzut *Copilul-problemă* (astăzi la Victoria de la 17:00), dar pot să vă garantez asta: protagonistul nu a văzut niciuna din animațiile astea. Așa că mai bine prevenim orice posibilă situație și veniți astăzi de la 12:00 la Cinema Dacia Mănăștur, la o proiecție care spune multe, fără cuvinte.

Alex Mircioi

COMPETIȚIE

Cu sânge rece

Venit din competiția secțiunii Semaine de la Critique Cannes (unde a câștigat premiul *Rising Star* al fundației Louis Roederer) în Competiția Oficială a acestei ediții TIFF, al doilea lungmetraj al lui Hlynur Palmason (după *Winter Brothers*, 2017) este plasat în adâncurile tundrei islandeze, pornind într-un registru tipic dramelor europene și abătându-se încetul cu încetul înspre teritorii *thriller* care aduc aminte de Michael Haneke.

A White, White Day începe cu un *time-lapse* splendid de-a lungul a câteva anotimpuri, care înfățișează același cadru static, spălat de ploii și ninsori, străbătut de oi și cerbi: un fost depozit într-un colț uitaț de lume, care treptat se transformă într-un cămin animat de oameni. Pe de altă parte, suntem martorii unui accident de mașină bizar, cu un vehicul care sparge brusc un parapet și se spulberă într-o râpă – nu este niciodată clarificat în ce măsură tragedia este una intenționată, însă acest eveniment este catalizatorul întregii acțiuni. În mașină se afla soția polițistului vârstnic Ingimundur (Ing-

var Sigurdsson), care se scufundă într-o depresie profundă, singura lui lumină fiind nepoțica sa vivace, Salka (Ida Hlynisdottir). Descoperirea întâmplătoare a unor casete video înregistrate în secret de către soția lui cu scurt timp înainte de moarte preschimbă, însă, durerea lui Ingimundur în furie pură, declanșând astfel un complot de răzbunare.

Filmat pe peliculă în cadre lungi, adesea picturale, *A White White Day* este printre cele mai desăvârșite filme ale festivalului din punct de vedere estetic – un adevărat festin vizual, în culori puternic saturate profilate pe albul pară infinit al iernii islandeze. Complementat de jocul actoricesc stăpânit, naturalist, bazat mai degrabă pe tăcere și expresivitate decât pe dialog al lui Sigurdsson, care este la rândul lui dublat de energia pură a tinerei debutante Hlynisdottir, filmul lui Palmason se joacă între suspans și melancolie – senzații care nu vă vor da drumul deloc de-a lungul celor 110 minute ale sale.

Flavia Dima

PROGRAM / MARȚI / 4 IUNIE

■ FLORIN PIERSIC

13:30 Focus Franța
Trecut prin foc
Sauver ou périr | r. Frédéric Tellier | 117'

16:00 Supernova
Capodopera mea
Mi obra maestra | r. Gastón Duprat | 105'

18:30 3x3
Tuvalu
r. Veit Helmer | 91'

21:00 Focus Franța
Sinonime
Synonymes | r. Nadav Lapid | 123'
*Film nerecomandat minorilor /
This film is not suitable for children.

■ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

19:00 Concert
Les Nègresses Vertes

21:00 Focus Franța
Vieți duble
Doubles vies | r. Olivier Assayas | 107'

■ CINEMA VICTORIA

10:00 Ora de religie
Tremur
Temblores | r. Jayro Bustamante | 107'

12:30 100% Michel Gondry
Spuma zilelor
L'écume des jours | r. Michel Gondry | 131'

15:00 Competiție
Crimă în familie
Belonging | r. Burak Cevik | 73'

17:00 Competiție
Copilul-problemă
System Crasher | r. Nora Fingscheidt | 121'

20:00 Competiție
Alb cât vezi cu ochii
A White, White Day | r. Hlynur Palmason | 109'

22:15 Competiție
Omul care i-a surprins pe toți
The Man Who Surprised Everyone
r. Alexey Chupov, Natalya Merkulova | 105'

■ CINEMA ARTA

10:00 Focus Albania
Bota
r. Iris Elezi, Thomas Logoreci | 100'

12:00 100% Michel Gondry
Un ghimpe în inimă
L'épine dans le coeur | r. Michel Gondry | 83'

14:00 What's Up Doc?
Ambulanța familiei
Midnight Family | r. Luke Lorentzen | 81'

16:15 Umbre
Călătorie în noapte
O Beautiful Night | r. Xaver Bohm | 89'

18:30 Ora de religie, Focus Albania
Un adăpost printre nori
A Shelter Among the Clouds | r. Robert Budina | 83'

20:30
Competiția locală TIFF | 120'
Intrare liberă!

22:45 Fără limită
Un capăt de lume
Ridge | r. John Skoog | 71'

■ SAPIENTIA

10:00 EducaTIFF
Disparația
Knives and Skin | r. Jennifer Reeder | 112'
13:00 What's Up Doc?

Disparația mamei mele

Storia di B. La scomparsa di mia madre
r. Beniamino Barrese | 94'

15:30 Focus Albania
Zile negre
Daybreak | r. Gentian Koci | 85'

18:30 Film Food
Restaurant de familie
Y en cada lenteja un Dios
r. Miguel Angel Jiménez Colmenar | 95'

20:30 Focus China
Fantoma din munți
Ghost in the Mountains | r. Heng Yang | 136'

■ CINEMA CITY 3

19:30 Suspecți de serviciu
Cel mai frumos cuplu
The Most Beautiful Couple
r. Sven Taddicken | 97'

22:00 Supernova
Miracolul din Marea Sargaselor
The Miracle of the Sargasso Sea
r. Syllas Tzoumerkas | 121'
*Film nerecomandat minorilor /
This film is not suitable for children.

■ CINEMA CITY 4

19:00 Ora de religie
Cler
Clergy | r. Wojciech Smarzowski | 133'

21:30 100% Michel Gondry
Tokyo!
r. Joon-ho Bong, Leos Carax, Michel Gondry | 112'

■ CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 3x3
Cu capul înainte
Head-On | r. Fatih Akin | 121'

■ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

12:00
Scurtmetraje EducaTIFF
EducaTIFF Shorts | 85'

18:00 Ora de religie
Canari
Canary | r. Christiaan Olwagen | 123'

20:30 Umbre
Sechestrați în tunel
Cutterhead | r. Rasmus Kloster Bro | 87'

■ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 Piața Unirii Open Air, Suspecți de serviciu
Gloria Bell
r. Sebastian Lelio | 102'

■ SOMEȘ OPEN AIR

21:45 Fără limită
Arctic
r. Joe Penna | 97'

■ IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 Piața Unirii Open Air
Caruselul iubirii
Swoon | r. Måns Mårilind, Björn Stein | 104'

■ INSTITUTUL FRANCEZ

22:00 3x3
Chipuri, jocuri
Visages villages
r. Agnès Varda, JR | 90'

■ ARKHAI SCULPTURE PARK VLAHA

21:45 Proiecții speciale
Generația Woodstock
Woodstock: Three Days that Defined a Generation
r. Barack Goodman | 97'

InterogaTIFF

Remus Țiplea: „A fost o vreme când umblam prin biserici mai mult ca un preot”

Originar din Negrești Oaș, Remus Țiplea este prezent în această ediție cu o expoziție fotografică pe care a elaborat-o timp de șapte ani. Subiectul *Dumnezeul meu* încearcă să caute acele puncte nodale care unesc șase confesiuni religioase diferite prezente în zona Oașului: ortodocși, martori ai lui Iehova, adventiști de ziua a șaptea, pentecostali, romano-catolici și protestanți. Fotografiile lui Remus Țiplea au fost expuse la Londra, Paris, Viena, Berlin, Lisabona și au fost publicate în The Guardian, La Republica, The Huffington Post, National Geographic, Vice, Dor, Scena 9.

Cum v-ați apropiat de acest subiect?

A venit oarecum accidental. Am fost la un pelerinaj de Sfântă Mărie la o mănăstire ortodoxă și am fotografiat momentul. Totodată, aici avem o comunitate mare de martori ai lui Iehova, care m-au tot invitat la ei. Am mers, era vară, cald, mi-a plăcut mult ce s-a întâmplat acolo. În perioada aia participam la o școală de fotografie și li s-au părut mișto fotografiile, așa că mi-au propus să documentez viața religioasă din zonă. La început a fost greu, că nu mă știa lumea, dar pe urmă am devenit fotograf lor de serviciu, să spun așa.

Lucru prin care mă gândesc că i-ați câștigat. Cum vi se par diferențele între felurile în care acești oameni își manifestă credința?

Ani și ani de zile, am documentat poveștile pe fiecare confesiune în parte. Dar

mi-am dat seama spre sfârșit că materialul nu era egal ca volum, pentru că unii sunt foarte spectaculoși în ritual, iar alții nu. Așa că m-am gândit cum să fiu echidistant și să îi includ pe toți. Am schimbat formula și am arătat lucrurile pe care le au în comun, nu m-am mai interesat diferențele. Proiectul l-am dus la bun sfârșit într-un album, împărțit în 13 capitole. E un album cu greutate, la propriu, pentru că are două kile (rădem amândoi). Sunt șase confesiuni, dar am împărțit capitolele pe lucruri comune, cum ar fi boțelul, nunta, sărbătorile, sfințitul casei, construcția lăcașurilor de cult etc.

Vi s-a schimbat percepția față de religie, în timp?

Eu m-am născut într-o familie de ortodocși, dar nu erau practicant. M-am căsătorit cu o romano-catolică și de atunci am început să merg la biserică. Apoi

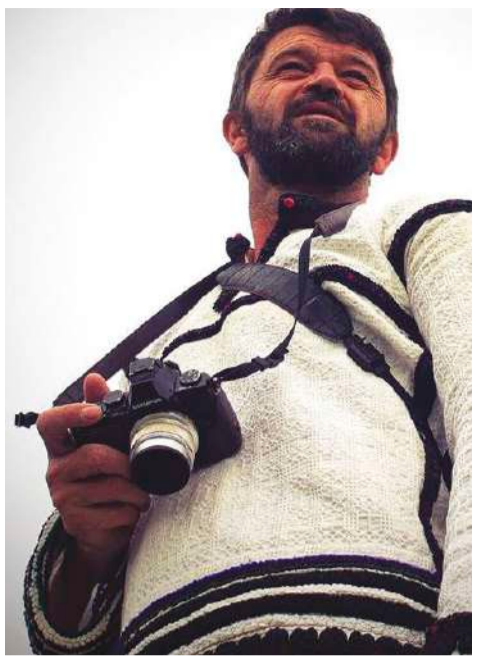
m-am împrietenit cu un călugăr franciscan. A fost o vreme când umblam prin biserici mai mult ca un preot.

Care a fost procesul de selecție al fotografiilor și de realizare a expoziției?

Ca foarte mulți alți fotografi, sunt extrem de subiectiv cu fotografiile mele. Pozele pe care le fac sunt la fel ca și copiii mei. Anumite poze pe care am încercat să le fac ani de zile, am tot revenit până mi-au ieșit, și pentru asta poate că le dau o altă valoare. Prefer ca la selecția finală să mă ajute cineva care e neutru. Așa s-a întâmplat și la această expoziție, care a fost întâi la Berlin, unde am trimis toate fotografiile; doi curatori au făcut selecția.

Cum i-ați pregăti pe oamenii care vin la expoziție?

Acum puțin timp, mi-am făcut un atelier și aveam un spațiu gol, unde nu știam ce

să pun. Și până la urmă mi-a venit ideea să fac un om din plasă de sârmă, cam de înălțimea mea. De asemenea, colaborez cu Mihaela Grigoran pe partea de text. Ea e super pasionată de proiecte de cruce, de etnografie, de țara Oașului, și mi-a găsit o troiță dinainte de 1900, făcută dintr-un stejar bătrân, care preia formele coloanei infiniteului. Așa mi-a venit ideea omului care își cară crucea. Am făcut o instalație, iar înăuntru puteți găsi o compilație din rugăciuni de la toate cele șase confesiuni. Totul sună interesant, pentru că puteți auzi Tatăl Nostru spus de foarte multă lume diferită.

Vernisajul *Dumnezeul meu* are loc marți, 4 iunie, ora 18:00, la Muzeul de Artă (subsol). Expoziția poate fi vizitată în perioada 31 mai – 8 iunie.

Ion Indolean

Spuma zilelor – emoționant

Carierea lui Michel Gondry a fost marcată de câteva momente esențiale, întâlniri speciale precum cea cu romanul lui Boris Vian, *L'Écume des Jours*. Este o scriere despre care cineastul francez spunea că în tinerețe i-a sporit creativitatea. Ecranizarea, fidelă poveștii originale, e plasată într-un Paris suprarealist și foarte colorat. Colin, interpretat de celebrul actor Romain Duris, locuiește într-un vagon *chic* de tren, pierzându-și vremea cu *pianocktail*-ul personal – adică, un pian făcător de licori alcoolice dumnezeiești – și cu mâncărurile preparate de Nicolas, bucătarul, confidentul și slujitorul său. Când Colin află că Chick, prietenul cel mai apropiat, și-a găsit o iubită americană, își dă seama că îi lipsește o relație. Și o găsește pe Chloe (Audrey Tautou), care se adevărește a fi perfecți-

unea întruchipată; un înger picat din cer. Totul pare minunat, dar ea începe să nu se simtă bine, iar toată atmosfera de basm se transformă, ușurel, într-un coșmar. Proiectul în sine este o feerie de la un cap la celălalt, dovadă a imaginației și candorii lui Gondry, care și-a păstrat spiritul adolescentin. E probabil esența talentului și a căutărilor cineastului francez, care pare că provine dintr-o altă epocă, romantică, ruptă de cotidianul apăsător și restrictiv. Relația dintre Colin și Chloe vorbește despre puterea dragostei, despre modul în care iubirea sinceră rupe orice obstacol. Emoționant și totodată hazliu, *Spuma zilelor* e de neratat!

Filmul rulează marți, 4 iunie, ora 12:30, la Cinema Victoria.

Ion Indolean

COMPETIȚIE

Omul care i-a surprins pe toți – imanență

Amintind de rigoarea estetică și răceala narativă a noului cinema românesc, *Omul care i-a surprins pe toți* vorbește despre trauma unei comunități mici, închegate, pusă în fața posibilității de a-l pierde pe unul din membrii săi respectați. Într-un sat liniștit din taigaua siberiană, pădurarul Egor află că are cancer. Pus în fața unei morți iminente, e surprins în acest studiu de caz al felului cum un om simplu, dar just și principial, trăiește o mare nenorocire: împăcat, fără să facă paradă de boala sa. Ficțiune cu accente antropologice, filmul surprinde viața tihnită – care nu se schimbă de sute de ani – din estul îndepărtat

al Europei. Copiii tineri încearcă să se conecteze cu noile tendințe, părinții lor țin vii tradiții importante, totul se petrece lent în această încremenire cu peisaje superbe. Regizorii Natasha Merkulova și Alexei Chupov vorbesc de fapt despre puterea de regenerare a naturii. Demersul lor merită văzut pentru a înțelege care ne sunt originile și cum ni s-au schimbat reperele. Este o lecție despre frumusețea lucrurilor simple și a cumpătării.

Omul care i-a surprins pe toți rulează marți, 4 iunie, ora 22:15, la Cinema Victoria.

Ion Indolean

SAISON REGIONALE FRANCE ROMANIA 2019

RECOMANDAT DE TIFF

UZINA FILMELOR DE AMATORI

MICHEL GONDRY

3 ore, 15 decoruri de film, un milion de scenarii posibile

31 MAI - 31 IULIE

CREIC - Centrul Regional de Excelență pentru Industrii Creative

Rezervari pe www.uzinadefilme.com

CREIC
— acces din P-ta Mihai Viteazul Est
cu autobuz 39, 39L,
Stația 16: Podul Fetei Est

www.uzinadefilme.com

COMPANIA DE APĂ SOMEȘ S.A.

APA ESTE VIAȚĂ, APA ESTE NATURĂ.
Compania de Apă Someș
îmbrățișează valorile ecologice
și prezintă proiecțiile eco la TIFF 2019.

infiniTFF SUMMIT

Powered by
BANCA TRANSILVANIA
BT

6 Iunie 2019 Hotel Platina (Calea Mănăstur 2-6, Cluj-Napoca)
9:00 - 14:00

Descoperă cele mai noi trenduri și tehnologii în producția audiovizual.
Află primul cum se va schimba forța de muncă sub impactul automatizării și a robotizării.
Conectează-te cu lideri în film, tehnologie, business, IT și dezvoltă proiecte împreună cu ei.

Guido van Nispen (Amsterdam)
editorul think-tank-ului Silicon Valley i4j

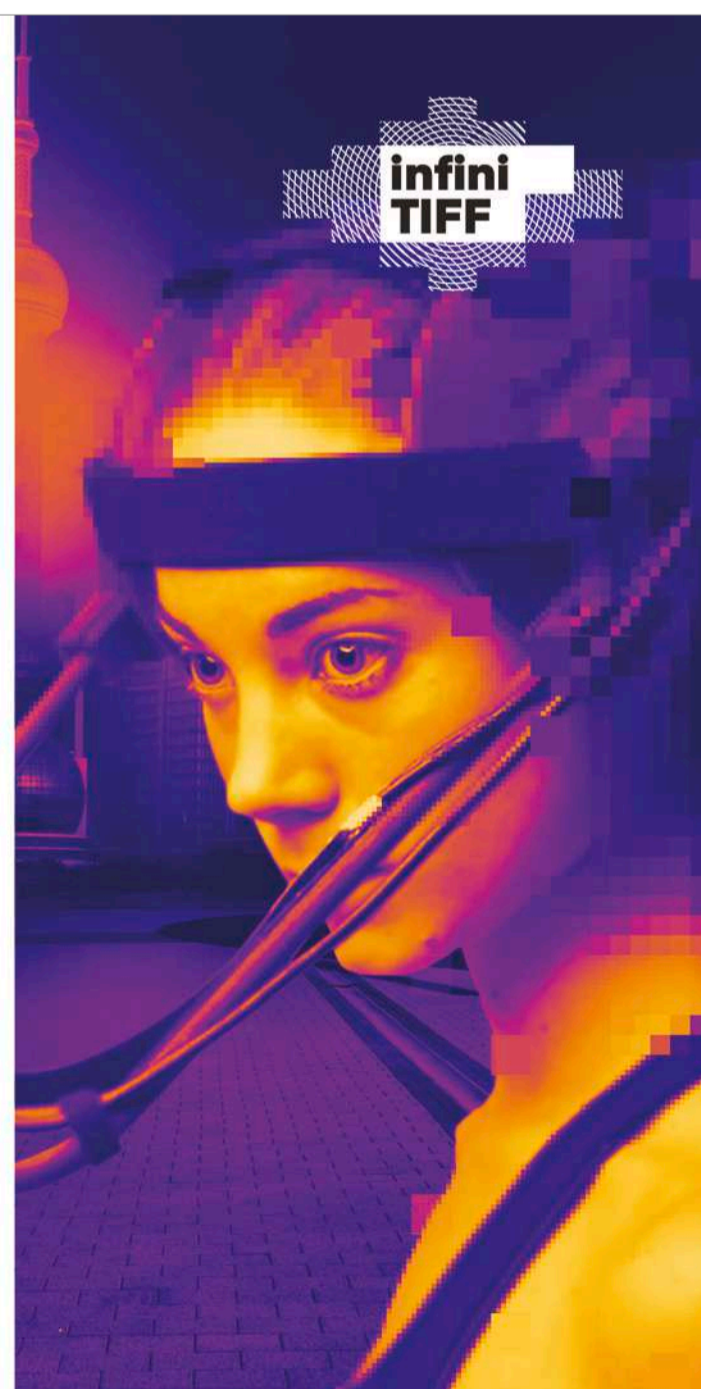
Jean-Colas Prunier (Paris)
expert mondial în producția digitală de filme

Mikael Windelin (Copenhagen)
producător independent și specialist VFX

Hermione Flynn și **David Bennet** (Berlin)
pionieri în animație 3D și motion capture

Anamaria Vrabie și **Ovidiu Cîmpean** (Cluj)
managerii programului Cluj Future of Work

tiff.ro/infiniTFF
Bilete pe eventbook.ro

SUPERNOVA

Alliterations, Ecuations, Interrogations *Synonimes*

The winner of this year's Berlinale is a cinematographic symphony whose complexity and intellectual refinement are all too rare these days. Equally inspired by early Godard and by the poetry of Gherasim Luca, the third feature from France-based Israeli director Nadav Lapid is certainly one of the strongest titles of the past few years, and deals with one of the thorniest themes in Europe's most recent history: the integration of immigrants. Far from easy in its discursive and aesthetic choices, *Synonimes* is a lyrical, poetic film, in keeping with one of the main themes of the film: words and, by extension, language itself.

Yoav, a young Israeli who escapes his native country and lands in Paris, is at the center of the film. In a splendid opening, we see him naked, in the midst of a nervous breakdown, in the middle of an empty Paris apartment, after having been robbed. This is a scene akin to a spiritual purification ritual. ("Is this death?" he wonders as he comes to his senses.) Saved from hypothermia by his neighbors, writer Emile and his lover Caroline, an orchestra musician, Yoav desperately tries to blend in into an obsessive Paris with its Western culture, learning complex words from a Larousse as he crisscrosses the city.

But his past in the Israeli army (in which he had no choice but to be drafted), as

well as the bureaucratic and ideological complexities of integration start chipping away at Yoav's love of Western culture. (An explicit scene towards the end, when Yoav finds himself working in porn and the only point in which he accepts using his native tongue, is akin to an emotional rape.)

A character built on the archetype of the flâneur, a guitar-less Kurt Cobain and an army-less Napoleon, Yoav only has his love for poetry (dialogues are almost always aphorisms) and his hatred of violence and the army. At the same time, the artist couple weaves around him a love triangle reminiscent of Bertolucci's *The Dreamers*, but devoid of any immature existential or sexual searches — this is pure existential drift, which can easily be either a state of grace or just suspended animation. Towards the end,

Lapid traces the great maladies of today's Europe: the concurrent fears associated with identity dissolution, nationalism bordering on Nazism, terrorism, anti-Semitism, and racism. And if identity is at the core of the film, Yoav tries to shed his like a skin. Declaring that he wants to be buried in the Père Lachaise cemetery this is only because Lapid works fast to deconstruct one of the most controversial concepts of our time.

If the splendid, lyricism-infused opening tracking shots do not steal your heart, then surely the dance scene in the middle, featuring the iconic "Pump Up the Jam" (against which Yoav lets go of his chains), will completely win you over. An unmissable screening in the presence of the film's director.

Flavia Dima

TIFF
Le Moment
we adore
Kronenbourg
BLANC 1664
Cluj
31 mai - 9 iunie 2019
LE MOMENT WE ADORE
WHEN WE DISCONNECT
TO RECONNECT
Taste the French way of life
Kronenbourg
1664
BLANC

Mastercard
TIFF
Transilvania International
Film Festival
card preferat
Privește lumea dintr-o
nouă perspectivă.
Începe ceva
de neprețuit™
Folosește cardul tău Mastercard®
în locațiile TIFF și bucură-te de
experiența completă a festivalului.

InterogaTIFF

Veit Helmer

Special guest at TIFF Veit Helmer is the star of one of the 3x3 showcases. We chatted about Truffaut and Azerbaijan, his zero-dialogue policy, and Stromae.

You just said no to dialogues for your latest film, *The Bra*. And that, generally you don't use dialogues. This puts you in an experimental box for most people. Why did you choose this approach?

There are a bunch of reasons why I don't like to use dialogue. Many films use dialogue to explain the story, and the pictures are just illustration. I want to turn this around: to let the pictures tell the story. For me this is the essence of movies. Especially in TV movies, the dialogue explains what is on shown. So it is really for dumb people.

To watch movies without dialogue requires attention. There is a different type of engagement. Maybe this puts me in an experimental box, but this way the films travel more: more festivals, more distribution. Because they don't have the trouble to dub or subtitle my films. I want to make artistic movies, but I care for the audience. It's like a catch-22. I don't want to make boring art movies.

How does a film without dialogue work for the actors?

Eighty or even ninety percent of a film is in the casting. For me to work with actors is very easy. But I spend so much time, sometimes a year, and travel around the world to find those actors. It was impossible to find all the actors I needed in a single country. Many actors don't feel comfortable without dialogue, so it would be a nightmare for me to work with those actors. It is like love at

first sight. You know who will be able to do it, and you know that once they start they get to enjoy it more and more. Because it gives them freedom.

You certainly don't make things easy for yourself. *Baikonur* also seems very complicated to film, with the cosmodrom and the remote village locations.

Baikonur was the first fiction film to be shot inside Baikonur. We had access because I was lucky enough to work with a good producer from Moscow: Anna Kachko. She somehow made the contact with Rus Cosmos. It took very long, we started the shooting in the village and we got the permission to shoot inside Baikonur just a few days before we were supposed to start shooting there. We got scanned by the KGB, we had to give our passports, only a small crew was allowed on the premises. It was a Kafkaesque situation. We were observed and surrounded by bodyguards. But they were not protecting us, they were protecting the facility. One day we were not allowed to film in a certain area, the next day it was ok, but we were denied access to another part of the complex. Finally we got access everywhere we needed.

We got to the control rooms, close to the rockets and the rocket launch and we got all the shots we needed but not according to the shooting schedule. We had to change our plans everyday.

The Baikonur facility looks very ordinary — until the rocket comes out the hall, is transported to the launch pad, is erected, and goes to the sky. Nothing compares to seeing the rocket launch! And you know there are people inside and they will leave our planet and go to space — that is a very spiritual moment.

How about *Tuvalu*?

That was my first film and it took many years. It took 10 years to write the screenplay. Meanwhile I also thinking about the cast. To find the location was very difficult. An old, completely derelict swimming pool that can still be used. We found it in Sofia, in the middle of the city: the Central Baths. In the film that swimming pool is alone in a no man's land, alone in a destroyed city. We had to create lots of visual effects. At that time there was no CGI, everything was analogue. And this film got invited to so many fantastic film festivals. I guess that was because we actually created an entire world. We shot in various places in Bulgaria, we even found a ship cemetery in Varna, full of nearly sunken ships — we used that as well. But the film takes place in a world we created especially for it.

I connect to the countries where I shoot my movies. But I built up on what they have to offer and create my own world. That is for me the beauty of making movies.

How did you realize you wanted to be a director?

I decided I want to make films when I was 15 and I saw Francois Truffaut's *Day for Night*. I remember one scene where an art director goes to the director, who is played by Truffaut and asks him "which car are we gonna destroy tomorrow? The yellow, the green, or the red one?" And Truffaut says he wants to destroy the silver car. And the art director says that is

the studio director's car. Cut. And you see that expensive silver car going down the hill, crashing and exploding. I was amazed: wow, this guy is so cool, he gets to do this! He is a god.

You have a thing for Denis Lavant. You worked with him for *Tuvalu*, he is also in *The Bra*.

I did not consider him for the part. Initially I wanted Stromae, the Belgian singer, to play the assistant train driver. He refused three times to meet me, and finally few days before the shooting I understood I did not necessarily need Stromae or some look-alike, but the felling, the idea he gave me. I needed someone who is some sort of punk, someone who works against the rules. So Lavant came to my mind and he accepted even without reading the script. And we had so much fun shooting in Azerbaijan!

You seem to like Azerbaijan. You shot another movie there, right? *Absurdistan*?

Yes, but the story that inspired that film was a Turkish tale. So I traveled thousands of kilometers in Turkey, trying to find a suitable village for *Absurdistan*. Then I reached Georgia, Armenia, and finally found a village in Azerbaijan. That was actually an amazing experience. I had these nice memories. But for *The Bra* things were different. Azerbaijan did not want us to shoot this movie. That neighborhood we shot, Shanghai, was about to be demolished. And now it doesn't exist anymore. They did not want that neighborhood to be shown. They have a lot of buildings that look like Dubai-style skyscrapers in Baku and they wanted me to shot those. They would have offered a lot of help if I agreed to film the modern buildings. But that was impossible, the script was completely different, I had invested in this film, there were producers who trusted me, so I just refused. So we shot without permission and then we went to Georgia to shot the trains, because Azerbaijan would not allow us to shoot its trains.

Cristi Mărculescu

Photography: Marius Mariş

Psihologii noştri cunosc
zborul deasupra unui
cuib de cucu. Te vei
înţelege bine cu ei.

 REGINA MARIA
investe Clujul!

Sperăm să n-ai nevoie de noi la TIFF, dar dacă îți iese
în cale (pisica albă) pisica neagră, ne găsești aici:
Spitalul REGINA MARIA | Policlina Muzeului | Policlina Pasteur
www.reginamaria.ro/cluj

TIFF.18
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 31.05-09.06.2019

LES NEGRESSES VERTES

CONCERT

4 IUN 19:00

Casa de Cultură a Studenților

Bilete pe
eventbook.ro

MANIFESTARE ORGANIZATĂ ÎN CADRUL SEZONULUI ROMÂNIA-FRANȚA 2019

INSTITUT
FRANÇAIS

INSTITUTUL
CULTURAL
ROMÂN

THE FESTIVAL MUST GO ON.
ANYTIME. ONLINE.

THE FEST
ANYTIME

5€ +TVA
/LUNĂ

TIFF UNLIMITED

PRE SALE

31 MAI - 9 IUNIE

10€* /3 LUNI

25€* /6 LUNI

50€* /12 LUNI

DIN 6 IUNIE,
FILME DIN TOATĂ LUMEA PE
UNLIMITED.TIFF.RO

*Promoția include și accesul gratuit timp de o lună

TIFF